СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 8. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 10 січня, 1934. — VOL. XLII. No. 8. Jersey City, N. J., Wednesday, January 10, 1934. THREE CENTS.

КОЛЯДА — РІДНІЙ ШКОЛІ В РІДНІМ КРАЮ

СЕНАТОР КРИТИКУЄ БУДЖЕТ ЯК БОЖЕВІЛЛЯ

ВАШИНҐТОН. — Республиканська опозиція проти буджетових пропозицій президента Рузвелта почалася нападом сенатора Робинсона з Індіяни, котрий назвав ці пропозиції божевільним розкиданням грошей.

Він говорив, що буджет президента Рузвелта нагадує божевільні видатки з часів великої війни, тільки що ці видатки далеко гірші.

Сенаторови Робінсонови з Індіяни відповідав демократичний сенатор Робінсон з Аркензо, називаючи промову опонента неоправданим нападом на президента.

ПРЕЗИДЕНТ ФОРМУЄ „ВЧЕНИЙ КАБІНЕТ".

ВАШИНҐТОН. — Виконуючи свій намір стягнути собі на допомогу найкращі уми Америки для вирішення трудних питань, звязаних з відбудовою краю, президент Рузвелт уже почав іменувати членів „ученого кабінету" знавців. На його просьбу Національна Академія Наук зложила відповідний комітет знавців, котрий незадовго відбуде у Вашинґтоні своє перше засідання.

„Кабінет учених" складається передовсім з технічних знавців, таких, як ґеольоґи, ґеоґрафи, фізики, антропольоґи і т. п.

СУД ПІДДЕРЖУЄ ПОСЕРЕДНЬО „НАЙРУ".

ВАШИНҐТОН. — В одній справі найвищий суд Злучених Держав піддержав правосильність закона стейту Мінесота про мораторію на довги на землі. Хоч це рішення не відноситься безпосередньо до „Найри", воно піддержує безпосередньо закон про відбудову краю.

ТОРГИ ЗА ТРУНКОВУ КВОТУ.

ВАШИНҐТОН. — Урядови Злучених Держав удалося добитись від Анґлії збільшення квоти довозу американських товарів в заміну за збільшення квоти алькогольних напитків з Анґлії.

Подібного торгу добилась Америка від Франції.

Анґлія мала за первісним пляном доставляти на рік до Америки 607,000 ґальонів алькоголю. Цю квоту умова подвоює.

ЕПИСКОП МАЄ СТАНУТИ НА СУД ЗА ВИБОРЧІ НАДУЖИТТЯ.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд Злучених Держав рішив, що Джеймс Кенон Мол., епископ методиської епископальної церкви Полудня, має станути на суд як обжалований за заговір нарушувати чистоту виборів.

Епископови закидають, що він як голова виборчого комітету для кампанії проти вибору Ал Смита президентом Злучених Держав знав про те, що зібраних комітетом фондів уживано в незаконний спосіб.

Епископ каже, що прокураторія йому цього не докаже.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Бритен з Ілінойс подав внесок, щоб уряд видав 473 міліони долярів на будову 101 нових кораблів для воєнної фльоти.

Будова має тревати пять літ.

За збільшення фльоти промовляє теж конґресмен Винсон, але він заповідає, що подасть свій внесок згідно з санкцією президента Рузвелта.

ВИБОРЧІ НЕДОБОРИ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

ВАШИНҐТОН.—Краєвий Республиканський Комітет предложив урядови звіт з приходів і розходів з останньої виборчої кампанії. Звіт виказує, що комітет має 191,000 долярів недобору.

ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ МЕКСИКА.

МЕКСИКО СИТІ. — Останній перепис населення Мексика, роблений у 1930 році, виказав, що в Мексику було тоді 16 міліонів 552 тисячі душ населення.

ЗА ЩО КАРАЮТЬ СТРАЙКАРІВ.

НЮ ЙОРК. — В місцевому міському суді засуджено чотири страйкарки за те, що вони, пікетуючи перед бизнесом підприємця, ходили хідником чвіркою одна попри другу, задержуючи в цей спосіб вільний прохід пішоходців.

МОЛОЧАРСЬКИЙ СТРАЙК.

ШІКАҐО. — Щоби здержати довіз молока залізницею, страйкарі почали нападати на поїзди та обшукувати їх за молоком.

Тимчасом на вулицях міста Шікаґо пікети страйкарів нападають на троки, які везуть молоко, та розбивають збірники з молоком. Вони часто побивають візників.

ЯПОНІЯ БУДУЄ ВИСИЛАЮЧІ РАДІОСТАЦІЇ.

Японія на 60 міліонів горожан має понад 1½ міліона радіослухачів і тисячу фабрик, що виробляють радіоапарати, головно для вивозу до кольоній в Азії. Досі мала Японія 25 висилаючих радіостацій, яких висилаюча сила не перевищала 10 KW. Тепер постановили, щоби в Японії будувати радіостації також великої антенної сили. Першу таку стацію побудують у Курумі коштом 100,000 фунтів стерлінґів. **Країна, що має найменше радіоапаратів,** це Еспанія. Там є найменше приймаючих апаратів; у порівнанні з числом населення лише 0.2% усього населення слухає радія.

ДОБРИЙ СПОСІБ.

Недавно приїхала шайка злодіїв зі Сан Павло (Бразилія), яких поліцаї випустили на терен паранський. Діставшися до Куритиби, злодії гадали дальше продовжати свій фах. Та ледви висіли з вагону, паранська поліція попросила їх до вязниці, а опісля найближчим кораблем вислала їх в далеку путь. Таких „горожан" Парані зовсім не треба.

ДЕ ВАЛЄРА В КЛОПОТІ.

Адміністрація Де Валери стрінулася з дуже гострою критикою ґенерала О'Дофія і його сторонників, відомих з того, що носять сині сорочки і належать до „Юнайтед Айрленд Парті", яка зчинала чистий бунт в Ірляндії.

ЗА ГОСТИННІСТЬ.

В Марешал Малет (Бразилія) до дому Антонія Ферейри Лоренсо загостив якийсь Жувенсіо Ферейра де Альмейда й просився на нічліг. Господар приняв його гостинно, дав напитися, дав попоїсти. В ночі, коли господар спав, голодранець гість убив його, забрав гроші, а трупа викинув до близької пропасти. Одначе тіло затрималося на корінях дерев. Рано люди, побачивши трупа, дали знати поліції. Поліція знайшла вбивника і зловила його.

НАСЕЛЕННЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

За виказом статистичного уряду мала Підкарпатська Русь у дні народнього перепису в грудні 1930 року 725,357 душ. Населення в порівнанні з роком 1920 збільшилося на 20 проц., тобто на 120,764 душ. Такого приросту населення не було в цілій републиці. Найбільший природній приріст виказують Українці, бо понад 20 проц.; Румуни 17 проц.; Жиди 14.5 проц., Мадяри 5.6 проц. Число Чехів і Словаків збільшилося за 10 літ на 71.2 проц.

ВБИВНИКИ КОЛЬОНІСТА.

Поліція арештувала вбивників кольоніста Ноги з Княжич (Перемишлянщина). Це Валентин Вискель і його син, які мали з Ногою суперечку за межу. Оба призналися до вбивства. Стануть мабуть перед наглим судом.

NRA MEMBER U.S.
WE DO OUR PART

ГІТЛЄРИЗМ НА МАДЯРЩИНІ.

Мадярський парляментарний посол гр. Ол. Фестетич, один із найбільших обшарників, сказав мадярському гітлерівцеви пос. Нечі, що готов приняти керму нац.-соц. руху на Мадярщині. Рівночасно Фестетич листовно спитав прем. Ґембеша, чи могтиме остатися в народній партії. Трудноці є в цьому, що Ґембеш у виборчій програмі заявив був, що уряд стоїть на становищі рівности раси й віроісповідань. Гр. Фестетич хоче купити один часопис і перемінити його на гітлєрівський орган.

НЕ ЛЮБИТЬ ТИТУЛІВ.

Лейборитський посол з Іст Гамилтон, Онт., Гомфрей Мічел, має внести на найближчім засіданню парляменту в Оттаві резолюцію з візванням, щоби парлямент просив короля, щоб той нікому в Канаді не надавав шляхотських титулів крім осіб з фльоти, з війська і судів.

ОСАКА ЗАПАДАЄТЬСЯ В МОРЕ.

Одно з найбільших японських промислових міст, Осака, западеться в найближчому часі в море. Так бодай каже японський ґеольоґ Акітсун Імамура, що переслав японській академії наук відповідне звідомлення. Він реєстрував на протязі сорок років посування моря на беріг біля Осаки і ствердив, що ґрунт, на якому побудоване місто, западається що року на чотири центиметри. Тому прийде нарешті день, коли ціла Осака опиниться під морськими хвилями.

НЕВДАЛЕ ВБИВСТВО.

На поліції в Шікаґо зявився Джан Френч з поважними ранами на руках і ногах та заявив, що Едвард Кузак і Джеймс Мекарті, які з ним мають ставати на суд за продажу крадених річей, вивезли його за місто, щоби його вбити, бо підозрівали його за зраду. Вивізши його за місто, викинули його з авта, а коли він пробував утікати, один побив його по голові, а другий стрілив до нього кілька разів з револьвера. Френч упав у воду потока та вдав неживого. Коли напасники відіхали, він переплив на другий беріг, добився до поліції та розповів пригоду. Обох напасників зараз арештовано.

БУТЛЕҐЕРСТВО В КАНАДІ.

При розслідах убивства двох дівчат на півострові Ґасп, Квебек, державна поліція впала на слід на велику скалю поширеного бутлеґерства у провінції Квебек. У звязку з тим уже арештували 5 осіб, а чотири поліція пошукує. Арештованих обжаловують у тім, що вони змовилися покривдити державний скарб на суму $1,500,000.

МАРҐАРИНА ЗАМІСЦЬ МА МАРҐАРИНА ЗАМІСЦЬ МА-

На львівському ринку, а також на провінції, появилося багато марґарини, яку продають як масло. Марґарина коштує гуртом коло 1.40 зл., продають по 3 зл., себто по гуртовній ціні масла. На провінції поарештували вже чимало продавців, що продавали замісць масла марґарину.

АРЕШТ ЗА НАМАГАНЕ ДУШОГУБСТВО.

Вініпеґська поліція арештувала Марію Прус з Вініпеґу і ще дві особи під замітом, що вони нібито мали змовитися вбити мужа Марії Прус, Майка Пруса. Поліція твердить, немовби то вони змовилися на життя Майка Пруса, щоби скористати з його життєвої асекурації.

ТРАҐІЧНА ПРИГОДА.

Залізничий урядовець Рудольф Шерльовський хотів на стації Надиби вскочити до товарового потягу на лінії Хирів-Самбір. Робив це так незручно, що дістався під колеса, які розторощили йому обі ноги. Нещасний помер у самбірському шпиталі.

УЧЕНИЙ У НЕВОЛІ.

Італійський дослідник тропікальних околиць, Мічеле Трукі, що вернувся недавно з експедиції в глибину Бразилії, заявив, що анґлійський вчений, полк. Фосет, який пропав 1925 р., жиє разом зі сином і двома провідниками в неволі в одного індіянського племени. Син Фосета мусів оженитися з донькою ватажка Індіян.

„НАЙСТРОҐІШИЙ ЗІ СУДДІВ" ПОПАВСЯ ДО ВЯЗНИЦІ.

Варшавського суддю Лопатта, що багато літ виконував обовязки судді для справ лихви, арештували за вимушування хабарів і зраду урядових тайн. Лопатто після переходу на емеритуру одержав становище в міністерстві скарбу, де вів дисциплінарні слідства. Вважали Лопатта найгострішим зі суддів.

ПОЛІЦАЙ ЗАСТРІЛИВ ШОФЕРА.

23-літній шофер Фелікс Белік з нагоди імянин уладив по пяному в шинку на Копитковім у Львові авантуру. Коли поліцай казав Беликови вийти з шинку, цей з товаришами побив поліцая. Потім ще на вул. Сапіги хотів бити поліцая. Поліцай візвав напасників, щоби розійшлися. Опісля вистрілом з револьвера вбив Беліка. Обох Бебікових товаришів арештували.

„РІДНА ШКОЛА" ЗНАЙШЛА ШЛЯХ ДО НАРОДУ, А НАРІД ЗРОЗУМІВ ЇЇ ВАГУ

ЛЬВІВ. — Загальний Зїзд „Рідної Школи" був дуже численний, діловий і живий. Так і бачилося, пише „Новий Час", що „Рідна Школа" стала тепер осередком заінтересування громадянства. Просто стихійний зріст числа кружків „Р. Ш." (в останнім році зросло число кружків на 650 до загального числа 1,411) виявляє, що „Р. Ш." знайшла шлях до народу, а нарід зрозумів її вагу. В часах кризи розвинулися діточі садки до 255, а на їх удержання зужито поверх 50,000 злотих. Це доказ, що в кождих умовинах можна працювати й будувати таму небезпекам, що грядуть.

„Рідна Школа" виказує дефіцит. Але цей дефіцит викликаний не неправильною господаркою, а тільки розростом аґенд „Р. Ш." Цей дефіцит можнаб усунути, але коштом зменшення праці. Тоді кожда зачинена школа обмежила би видатки „Р. Ш." Але чи можна ліквідувати рідні школи тепер, коли їх якнайбільше потрібно?

На зїзді взято під увагу, що заокеанська жертвенність значно змаліла, а то через економічну скруту, яку переживає іміґрація в Америці. Супроти того впав на Рідний Край обовязок зложити тепер більші жертви на „Р. Ш.", ніж було досі.

В резолюції зложено подяку українській іміґрації в Америці за її щире відношення до „Р. Ш.", а зокрема подякувано „Обєднанню" за те, що завжди попирає „Р. Ш." дуже горячо.

Рішено розписати внутрішню позичку на 250,000 злотих, яка уможливить „Р. Ш." позбутися всіх зобовязань і створити підставу для нормального розвитку.

Головою „Рідної Школи" вибрано на наступний рік проф. Івана Галущинського.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗЇЗД ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА".

ЛЬВІВ. — Загальний Зїзд „Просвіти" був менше численний від Зїзду „Рідної Школи" і менше живий. Над „Просвітою" тяжить як змора величезний довг, що унеможливлює її розмах. Санаційний плян попередніх загальних зборів виявився нереальним. Панує переконання, що „Просвіту" може виратувати тільки ясний господарський плян, який був би переведений з цілою безоглядністю.

На зїзді було приявних делеґатів від читалень 80, від філій „Просвіти" 104, а гостей 49. З далекої Волині, як з Рівного й Кремемянеччини, приїхали делеґати підводами.

ЗАПОВІДАЄ ВІЙНУ РОСІЇ З ЯПОНІЄЮ В 1935 Р.

ПАРИЖ. — „Пророк Франції", проф. Раймонд, заповідає, що в 1935 р. прийде до війни між Совітами і Японією, в якій Японія побідить.

ЗБІЛЬШАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОВІЗ.

ПАРИЖ. — Як Франція так і Анґлія поробили Злученим Державам значні полекші, збільшаючи квоту американського імпорту, за що одержали від Америки дозвіл подвоїти довіз алькогольних напитків до Америки.

ТЕРОРИЗМ НАЦІВ.

ВІДЕНЬ. — В Австрії говорять про потребу заведення диктатури. Австрійські наці даються урядови добре в знаки, бо ширять неспокій. Від 1 січня начисляють 140 бомбових нападів і ріжних інших терористичних актів, доконаних сторонниками наців.

РЕЛІҐІЙНА БОРОТЬБА ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

БЕРЛІН. — Яких 1,500 протестантських пасторів виповіли послух державному епископови Міллерови і не годяться на націоналізацію церкви згідно з пляном наців.

Боротьба пасторів є ведена спокійно й розважно й тому саме вона набирає чимраз поважнішого характеру.

ОШУКАНЕЦЬ ПОКІНЧИВ САМОГУБСТВОМ.

ПАРИЖ. — Поліція впала вкінці на слід пропавшого Александра Ставінського, директора заставного дому в Байоні, котрий допустився ріжних ошуканств і ошукав бідних людей, що позаставляли в нього свої дорогоцінности, на грубі міліони долярів. Ставінський мешкав у гарній віллі в Шамоні, недалеко гори Мон Блян. Як поліція застукала до дверей віллі, Ставінський, бачучи, що нема ратунку, постріли себе револьверовою кулею і згинув потім від тої рани у шпиталі, куди його перевезено.

Наслідком скандалу з заставним домом зрезиґнував міністер Даліміє, котрий поручав бонди, видані тим банком. Ведуть доходження проти соток урядовців, вмішаних у той банковий крах. Кажуть, що їх усіх Ставінський підплачував.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily, except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОБІТНИК НА ПЕРЕЛОМІ РОКІВ

З нагоди Нового Року Американська Федерація Праці видала публичну заяву про стан американського робітництва, яка відбивається яскраво від біжучих пустих слів новорічних балачок, проповідей та ґазетних міркувань. Ця заява збирає дуже вдало здобутки й утрати, які мали американські робітники в минулому році, та на основі докладних даних про розвій подій ставить прогнозу майбутнього дальшого розвою.

Заява виглядає наче політичний буджет. Вона виказує, що америкаське робітництво мало в минулому році поважні здобутки. Перше, поважне число робітників, бо коло 1 міліон 800 дисяч, дістало роботу на стало, а 4 міліони 600 тисяч дістали тимчасове заняття. Подруге, години праці скоротилися. Потретє, робітники нині краще зорґанізовані.

Одначе ці здобутки мають свої недостачі. Правда, пересічна заплата за годину зросла, але через те, що робітник робить пересічно менше, він часто заробляє менше. Його положення погіршилося далі через зріст цін товарів, потрібних до життя. Правда, міліони дістали роботу, якої давніше не мали, і їм стало краще, але стан тих, що мали роботи, гірший.

Стан робітництва має поважне значіння для загального стану бизнесу. Через те, що більше робітників мають роботу, почався рух у багатьох ділянках промислу й торговлі.

Коли представити собі, що стан ріжних справ буде далі розвиватись у вказаному напрямі, то можемо легко представити собі, до чого це може довести. Коли роботи будуть далі зростати, то стан робітництва поправиться. Коли робітники будуть ще краще зорґанізовані, то з тим зросте їх сила поправляти свою долю.

Та коли скорочування годин праці не має йти впарі з відповідною винагородою старих робітників, то стан цих робітників буде далі гіршати. Коли до того ціни на товари мають далі зростати, і то непропорціонально до зросту заробітньої сили робітництва, то скорше чи пізніше це мусить покінчитися втратою купної сили робітництва, а в слід за тим зменшуванням числа робітників у підприємствах промислових і купецьких.

Ці небезпеки показують, у якому напрямі мають працювати робітники. Їм треба збільшення нагод до заробітку. Їм треба скорочення годин праці баз зменшення зарібку. Їм треба кращої орґанізації. І їм треба здержати інфляцію гроша. Проти цього робітництво має боротися через свої робітничі орґанізації з одного боку, та через свої політичні впливи з другого боку.

ДИСПРОПОРЦІЯ СЛІВ І ДІЛ.

(Замісць відкритого листа Українця з Волині до п. Станислава Лося).
(Надіслане до „Свободи").

Щоби бодай трохи зацікавити людність „роботою" ваґонових наймитів, передано їм монополь популярної на Волині церковної справи. В тім є потрійна вигода: по-перше, счинивши галас коло церкви, відсувається в тінь справу українського шкільництва та інші волинські боляки; подруге, наймити, виступаючи з гуком у похід проти московського проводу в церкві, показують себе 200% українськими патріотами і ловлять на цей гачок легковірних на майбутні вибори; по-третє, доки вони гризуться з митрофорними Москалями, хтось третій лекше прибере до рук і чужосвятів-єпископів і загалом православну церкву. Аджеж відомо, що у Варшаві йде підготовка до церковного собору, який має зібратися мабуть тільки для підписання готових „постанов", опрацьованих двома православними архиєреями і трома неправославними урядовцями. Прийде час, скличуть цей „Всешутейший Собор" —замовлені артисти по замовлених лібретах відправлять приписане лицедійство, щось підпишуть, щось дістануть, і розійдуться, доручивши опіку над „упаньствовйонем" православям державній адміністрації. І знов таки можна бути певним, що ця опіка буде чуйна і щира, завжди готова боронити те офіціяльне православія) і від анархії (від збуджених вікових традицій українського православя) і від унії (від української католицької місії): перша бо звязана зі стихійним розосковленням церкви і зростом української національної свідомости, а друга крім того і з ліквідацією сокальського кордону і зєднанням всіх Українців у Польщі на одному церковно-національному фронті. То чих не краще ґальванізувати слухняне й безсиле, під кожним оглядом вигідне московське православя? А постуляти пана Лося — про розбудову української національної ідеольоґії супроти загрожуючої духової большевизації — можна покищо заховати в кут...

Таким чином доба урядничого „українофільства", це — доба завмирання незалежної думки і взагалі української культури на Волині. А при тому ще й видовище гідне богів, коли то штучно плекані „реєстрові козаки" йдуть у бій на волинській шахівниці проти таких же штучно плеканих московських моґіканів.

Нам скажуть: алеж поза всякими урядовими чинниками є ще в Польщі люди доброї волі, які прагнуть злагіднення польсько-українських відносин і покищо принаймні... досліджують справу і „міряють температуру українського народу" (клясичний вислів п. Лося). Ось хоч би такі видавці „Польсько-Українського Бюлетину". Але з тим „Бюлетином" щось не все в порядку. Передовсім всі ті гарні думки зістають лише на папері й на довго, сподіваються, так останутся як знаменитий **середник до наркотизовання** інтеліґенкніших пацієнтів підчас доконуваних на них вівісекцій. З другого боку, навіть той „Бюлетин" не видихався ще від сенкевичівського месіянства і далі тягне на стару нуту про польське „первородзтво" на Сході (ч. 2, стор. 10). Мабуть на доказ тої своєї вищости видавці містять також лист п. Волощиновського (ч. 6, стор. 41) — відомого на Волині розбивача української кооперації та інспіратора нового типу „утраквістичних" кооператив (таких же утраквістичних, як і теперішні школи). Одначе, не зважаючи на всі уступки польському націоналістичному громадянству, „Бюлетин", як зачувати, не багато має серед нього прихильників і більше містить писання українських авторів; одно число навіть цілком було виповнене Українцями (ч. 8)... А шкода, бо нам цікавіше булоб послухати, що кажуть про наші болі і наші природні домагання BEATI POSSIDENTES, аніж у сотний раз чути нарікання знайомої куми на хронічну негоду у Галицько-Волинській Землі...

Отже мало в Польщі людей, які підходилиб до української справи поважно й справедливо. А й ті, що є, волiють, як п. Лось, не робити послідовних висновків і обмежуються поученнями тільки для Українців. На політику влади, на знані адміністраційні практики ані ці люди, ані їхні публікації не мають ніякого впливу. Слова остаються словами, а життя йде далі своїми тернистими шляхами.

Мало того. Наростають познаки своєрідної еволюції польського національного характеру, — і можна сумніватися, чи самі Поляки тепер у стані ідеольоґічно протиставитися совітському світови. Поясню це докладніше.

IV.

Гр. Лось ще не певний, чи напрямні української політики та української культури взагалі не суперечать східньо-европейській політиці Польщі. Та для нас це — справа ясна: з одного боку — Захід і змагання національних індівідуальностей; з другого боку — Схід і нівеляція в інтернаціональному (властиво у московському) „муравлищу". Й коли Україна улягла перед совітською навалою, то прийшла черга на Польщу: історія повторюється, — як колись упадок українських князівств відкрив шлях Батієви та Бурундаєви на Польщу та Угорщину, так тепер щойно по півторалітній українсько-большевицькій війні большевики докотилися до Варшави, але вже настільки ослаблені, що далі наступ їхній заломився. Одначе Польща тепер вже так споріднена духово з совітським світом, що вислід їхніх змагань у майбутньому стає проблематичним. Машинові кріси, тенки й літаки не дають забезпеки перед ворогом, коли меншає відпорність духова й коли противник стає близький завдяки злуці світоглядів.

Поминаємо недавні пакти неаґресії, бо й сам п. Лось каже, що у міжнародніх відносинах писані трактати важні не самі по собі, лиш як показчик настроїв заінтересованих сторін. Натомісць польсько-совітський флірт, запозичення большевицьких адміністраційних практик, засад виховання, шкільних програм; далі — бурення й замикання церков та переміна їх на кіна і шпихлірі (напр. у Холмі), вихвалювання осягів совітського „будівництва" (напр. в ославленому числі „Вядомосьці Літерацких"), — все це говорить далеко більше від паперових договорів: **іде злука ідей,** і польське громадянство на наших очах улягає цьому новому й небезпечному наступови зі Сходу.

Так мусіло бути, бо польське громадянство надто пересякнене етичним матеріялізмом, протекціонізмом, приватою, — бо кожний пан староста у своїм повіті насаджує свою мораль, підриваючи загальне почуття правопорядку й рівности всіх громадян перед правом, — бо навіть ідейні рухи та релігійні справи оцінюються лише з погляду політичного інтересу та партійної боротьби: поліція напр. заховує прихильний „невтралітет" підчас церковних демонстрацій, орґанізованих у Почаєві 10 вересня проурядовими послами, але стлумить голос незалежного українського громадянства у церковних справах (як показала конфіската 27 вересня у Володимирі летючки, присвяченої церковній господарці). Як пише проурядовий „Пшеґльонд Волиньскі", серед польського селянства і міщанства навіть патріотизм став тільки параном матеріялізму: „наш польський шовінізм, — пише він, — є проявом не національного розмаху, а тільки матеріяльних інтересів цих станів". Подібно, як російська інтеліґенція (у Достоєвського) створила собі окремого „Русского Бога", — так нині Матір Божу прославляють, як „крульову корони польскєй" Само поняття „польскости" для багатьох означає тільки збереження привилеїв шляхти та бюрократичної інтеліґенції, себто матеріяльний інтерес цих станів. Очевидно тут криється також корінь винародовлюючої політики на наших землях, як свідчить хочби такий приклад. Коли з початком шкільного року 1933/34 відбувалися вибори батьківського комітету при семиклясовій школі у Володимирі, одна з присутніх пань публично заявила: „Ту єст паньство польске, земя польска, венц і кандидаці до комітету родзіцельскеґо моґон биць тилько Поляци". А в той же час у Володимирі внесли були батьки понад двіста деклярацій за українську мову навчання, — проте всі школи з українською дітворою лишаються і досі чисто польські (навіть не утраквістичні).

Очевидно, цей перебільшений націоналізм має грубо-матеріялістичне забарвлення й по суті він дуже споріднений з большевизмом, тільки бастіонами тої ідеольоґії стали тут панські фільварки, костели та ріжні „бюра", а там — совхози і колхози. Поза обавою про „польськість", себто сучасний стан посідання, **нема вже якоїсь вищої ідеї, котра могла би створити в Польщі відмінний духовий світ** і протиставилаб його Сходови. Ось чому проф. Здзіховський признає, що Польща нині перестала бути заборолом европейської цивілізації і християнської культури, ставши натомісць "ANTEMURALE BOLSHEVITATIS"... А Скварчинський у своїх „Мислях о новей Польсце" каже: „Дзісь, станонши в облічу жечивістосьці дзейовей, ґжензне наруд в матеріяльней хенці споживаня, затраца почуцє свей волі, свей місії, і нє хце вцеліць єй в заданя цодзенней праци".

Надто далеко завелаб нас аналіза сучасних відносин у Польщі, якщо ми хотілиб виявити поступ їхньої (духової) большевизації. Досить, що це помітили вже й польські письменники. Звідти висновок: якщо п. Лось кличе нас занехати „льокальні" суперечки з Поляками й стати одним фронтом проти совітської навали — мілітарної та ідеольоґічної, — то ми, на жаль, мусілиб перше також **„переконатися", чи границя духової культури московсько-совітської та західньо-европейської справді йде по ризькій лінії? Чи не пересунулася вона значно на захід** — аж до передових стійок ґітлерівської Німеччини?

Сучасна польська дійсність, а не теоретичні міркування п. Лося, повинна дати відповідь на це наше питання. Бо навіть, як би нам вказали на фізичне винищування української людности на совітській Україні, то мусимо згадати, що й там „товарища" Постишева прислали не відразу...

Д-р Арсен Річинський.

О. Сновида.

ВЕСЕЛА МІНА ПРИ ЛИХІЙ ГРІ

Совітська преса захлиснулася з приводу останніх „успіхів" московського комі-вояжежера Літвінова. Особливо з приводу його успіхів в Злучених Державах, що має вплинути на Японію...

Чи радість московської преси оправдана?

Гадаємо, що вона є лиш **добраю міною при кепській грі.** Передовсім Америка зовсім не спішиться з кредитами для держави Сталіна. А без кредитів — всякий „бизнес" для СССР — пса вартий. По друге — статистика — **не** брехлива статистика російська, а така, яку **можна перевірити** в Европі — статистика російської заграничної торговлі, показує, що совітський експорт дуже паде, що вже тяжко щось видобути — навіть сирівці — від зголоднілого селянина. А коли паде експорт — то зменьшується й скількість заграничної валюти в Кремлі, а значить паде і можність щось купувати за кордоном, хіба — повторяю — на кредит... А хто тепер дасть Сталінови кредити?

Крім того не треба забувати, що ще дуже далеко до таких сміливих посунень, як военний союз Америки з СССР., про який мріє спритний Жид Літвінов.

Тимчасом Японія зовсім не капітулює. Навпаки, її гра зачеркує чимраз ширші овиди. Спершу йшло про манджурську залізницю. Потім — про Манджуко. Тепер, показується, щупки японські вже простягаються до внутрішньої Монголії з головним містом Далай-Нором. Щось снується і в китайськім Туркестані (Сін-Кіянґ). Нагло і там зачався сепаратистичний від Китаю рух. А на чолі його стоять начальник кульджинської провінції **Чанґ** і дунґантської — Мачу-Ін. Обидва вони вже порозумілися між собою і провадять военну акцію з вірними Нанкинови військами. Крім того в цілім китайськім Туркестані ведеться здавна сепаратистична пропаґанда шляхом відповідної літератури, як твердять — японського походження. Ще важніший факт, що таксамо, як у Манджурії нагло появився **Пу-І,** як цісар, так нагло зявився в Туркестані претендент на правителя, **Абд-Ул-Керім,** нащадок скинутого по війні і революції в Туреччині — каліфа. Цікаво теж, що отой Абд-Ул-Керім — теж свого часу сховався був до Японії. Коли повстання Манджука має головно стратеґічне значіння (відділяє Росію від Китаю і забирає їх східньо-китайську залізницю), то нова магометанська держава в китайськім Туркестані, по сусідстві з магометанським населенням Туркестану російського в СССР, мала би величезне, не тільки стратеґічне, а й політичне значіння на дальший уклад відносин в Азії. У всіх є ще в памяти страшні бої, які червона армія мусіла сточити з ферґанськими повстанцями-музулманами, що не хотіли визнати совітської зірки. Хто знає, чи не захотіли би вони визнати півмісяця пророка, колиб його каліф зявився по сусідству?

І ще важний надзвичайно момент: здовж границі, яка ділить російський Туркестан від китайського, проведено так званий **Турксіб** по російській стороні: туркестансько-сибірську залізницю. Чи Японії не усміхалася ідея захопити ту залізницю так, як вона захопила манджурську?

Японія грає велику, відважну й небезпечну гру, в якій може програти. Але — ми вже бачили її нераз в ролі такого небезпечного грача з царською і большевицькою Росією, і з цісарським і републиканським Китаєм — як партнерами. І завше — вигравала вона...

Цю небезпеку відчувають Совіти і тому — як грім з ясного неба — бухнув декрет Сталіна про ріжні полекші податкові, фінансові й інші для людности Далекого Сходу, про підвишку платень совітських урядників там і військових... Совіти воліють навіть зрезиґнувати зі своїх комуністичних засад, щоби лише ласками утримати при собі приязнь **загроженої території.** Совіти мають великий страх, бо бачать, що небезпечний противник має великі козирі в руці і вміє газардувати... А сили СССР — маліють.

Ось чому крутиться невтомний Літвінов, ось чому асекурується на всі боки СССР пактами, ось чого кричить про свої успіхи совітська диплиьоматія. В дійсности все те є тільки веселою міною при чортівськи кепській грі!...

М. Є. Салтиков-Щедрин*).

КАРАСЬ-ІДЕАЛІСТ

(2)

— Вона. Приплила, заглянула й мовила: „Чогось тут ніби вже занадто тихисенько! Тут либонь карасів води?"...

І в тим відплила.

— Щож мені теперечки робитоньки?

— Приготовлятися — тай стільки всього. Вже як припливе вона та вліпить у тебе очи, ти луску й плавці стули гарненько та просто й лізь їй у горло!

— Чогож я полізу? Колиб я провинився чимнебудь...

— Дурний ти — он у чому твоя вина. Та і товстий на додаток. А дурному й товстому навіть закон приказує щуці в горло лізти.

— Не може бути такого закону! — щиро хвилювався карась. — І щука очевидно не має права проковтувати, а по, винна насамперед зажадати вияснення. Ось я з нею порозмовляю, всю правду виложу. Правдою її зворушу до глибини.

— Яж тобі говорив, що ти дурень, і тепер тесаме повторюю: дурень! дурень! дурень!

Окунь страшно сердився та давав собі слово на будуче здержуватися від усякого приятелювання з карасем. Та за кілька днів — привички, бач, знову взяла верх.

— Он коби риби між собою погодилися... — загадочно почінав карась.

Та тут же і самого окуня збирав страх.

— Що це таке той дурень започинає? — думав він — а то вважай пробрехається, а тут головень (з породи коропів) невподалеки похожає. Бач, і очі вбік, точнісенько не його справа, пустив, а сам, видиш, наслухує.

— А ти не всяке слово говори, яке тобі прийде до голови! — переконував він карася. Ні для чого пашу рознімати. Можна й пошепки сказати, що треба.

— Не хочу я перешіптуватися — говорив карась і далі спокійно — а кажу отверто, що колиб усі риби між собою погодилися, тоді...

Та тут окунь непривітно перебив приятелеви:

— З тобою, видно, щоби говорити, то треба гороху наїстися! — кричав він на карася та, чкурнувши, відплив від нього додому.

І досадно йому і жаль було карася. Хоча й дурень він, а всетаки з ним одним від серця можна поговорити. Не розталапає він, не зрадить — в кого нині знайдеш таку прикмету? Слабі сьогодні часи — такі часи, що на батька-неньку годі покладатися. Ось плотиця, хоч і годі про неї сказати щонебудь поганого, всеж таки чогось не розбере і виговориться. А про лобанів, язі*), линів і іншу голоту і не згадувати! За червачка присягу під дзвонами прийняти готові! Бідний карась! він марно пропаде між нами!

— Глянь на себе, — говорив він карасеви—ну, як ти в нещасну годину можеш оборонитися? Черево маєш велике, голову малу, на помисли не підходячу, рот—маленький. Навіть луска на тобі — і та не серіозна. Ні проворности в тебе, ні вюнкости (звинности) — так воно й є з тебе вайло! Кожен, хто хоче, підійди до тебе й їдж!

— Та завіщож мене їсти, коли я не провинився? — по давньому впирався карась.

— Слухай, дурна порадо! Абож то їдять „завіщо"? Абож то тому їдять, що хочуть карати? Їдять тому, що їсти хочеться — і тільки всього. І ти мабуть їси. Не для забавкиж носом у піску риєшся, а рачків виловлюєш. Їм, рачкам, жити хочеться, а ти, ґава, ними черево з ранку до вечера набиваєш. Скажи: як це вони провинилися тобі, що ти їх що хвилини караєш? Тямиш, як ти якосьтут говорив: „Он коби всі риби погодилися між собою"... А що, колиб рачки між собою погодилися — чи приємно тобі, дуракови, булоби?

Питання поставлено так просто і так неприємно, що карась збентежився і трохи почервонівся.

— Та рачки... цеж... — промимрив він ніяково.

— Рачки — рачки, а карасі — карасі. На рачків карасі лакомляться, а на карасів щуки. І рачки нічим не провинилися, і карасі не провинилися, а й цих і тих карають. Хоч сто літ роздумуй над цим, а нічого іншого не придумаєш.

Після таких окуневих слів карась заховався на сам спід намулу та став на дозвіллі роздумувати. Думав, думав і, між іншим, їв і їв рачки. І чим більше їсть, тим більше хочеться. Вкінці таки додумався.

— Я не тому їм рачки, щоби вони чимсь провинилися, — це ти правду сказав — пояснив він окуневи — а тому їм їх, що вони, ті рачки, самою природою дані мені для їди.
— Хтож тобі сказав це?

— Ніхто не сказав, а я сам, власним спостереженням дійшов до того. Рачок не має душі, а пару. Ти їси його, а він того і не розуміє. Ба і створений він так, що ніяк неможливо, щоби не проковтнути його.

(Далі буде)

*) Язя, язь, язюк — Leucicus idus.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НОРТГЕМПТОН, ПА.
Листопадове Свято.

Українська громада, згуртована при греко-кат. церкві, відсвяткувала дня 19. листопада м. р. врочисто свято в честь борців, поляглих у бою за свободу Українського Народа і Неньки-України.

По богослуженню місцевий парох о. В. Уляницький, відправив панахиду по поляглих героях, потім виголосив патріотичну проповідь. Слухаючи бесідника, присутні переходили думкою в свої рідні сторони, звідки їх недоля вигнала далеко на чужину, щоб шукати кращої долі, лишаючи свою рідну землю, котрої певно більше бачити не будуть, бо вороги розшарпали її на чотири части і винищують кождий по свому український нарід. Неодному слухачеви з любови до рідної землі покотилися сльози з очей. Опісля о. парох запросив всіх на святочний концерт, що улаштувало місцеве співацьке товариство при українській греко-кат. церкві, зорганізоване переважно з молодіжи. Свято в нас є рідкістю, — говорив о. парох — тож кожний, хто почувається Українцем і любить українську пісню, обовязаний прийти і віддати честь борцям своєю присутсістю, бо дохід з того концерту призначено на інвалідів. Крім того ще переведеться збірка в церкві на ціь ціль.

Вечером у годині 7-мій галя була вже повна по береги. Можна було бачити, що громада Нортгемптону цінить високо Листопадове Свято.

У годині 7.30 відкрилась заслона. Чаруючий вид сцени переносить гадку кождого присутного в рідний край, на поле з критими стрілецькими могилами. На сцені уладжена велика могила з хрестом, а на хресті напис: **„Борцям за Волю України"**. Ціла сцена й могила вкрита зеленою муравою. Світло освічувало сцену й перемінювало ніч на ясний літний день. На сцену виходить панна Іванів в ролі матери, котра прийшла на могилу оплакувати свого сина, що погиб у бою з ворогом. Вона приклякнула біля могили й прошептала молитву. На галі запанувала глибока тишина.

По тихій молитві вибухає плачем і зі сльозами в очах кличе: „Сину мій! Сину! Вернися до мене! По тих словах дався чути між зібраними гостями тихий плач. Та все таки було радісно, що панна Іванів американського уродження, зуміла так представити образ болючої української матери.

Опісля вийшов на сцену п. О. Палій у ролі вуйка болючої матери. Приступив до неї, підняв її з могили й розрадив її бесідою.

Той прекрасний образ позістане на довгі часи в памяти присутних гостей.

Дальше пішли точки хорової програми. Мішаний хор під дірігентурою З. Градковського відспівав: „Ой видно село", „Далека Ти, а близька нам", „Ой та зажурились", „За Україну", „Смерть вояка", „Журавлі", „Заквітчали дівчатонька" та „Їхав стрілець на війноньку". Хоча співацьке товариство переважно зложене з людей, роджених в Америці, воно зуміло красно звеличити Листопадове Свято.

В другій части місцевий парох, о. В. Уляницький, виголосив святочну промову. Потім виступили на сцену шкільні діти, котрі представляли прекрасний вид. Прибрані в синьо-жовтий кольор, відспівали кілька гарних пісень і віддеклямували кілька віршів виразно і зрозуміло, так, якби були виховані на українській землі.

У третій части знову виступив мішаний хор і відспівав кілька красних пісень, переплетених деклямаціями. Тут входили пісні: „Козака несуть,„ „Прощайте, гори", „Ой горе калині", „Крилець", „Ой, зійшла зоря", „Ой, гук мати, гук", „На погіднім тихім небі" та „Стелися, барвінку".

На тім Листопадове Свято закінчилось. Всі присутні гості були задоволені.

Величавий концерт закінчився національним гимном „Ще не вмерла Україна".

Тут треба згадати, що з нашої громади довший час ніхто нічого не згадував з огляду на тяжкі часи. Тепер, хоч тяжке безробіття, зібрано дрібними жертвами в церкві $22.30. По 1 дол. дали: Ф. Майстро й Н. Н. Разом зібрано $24.30. Збірку збирав о. В. Уляницький. Доложено до суми $35 долярів і вислано для українських інвалідів через Обеднання. Всім жертводавцям належиться щире українське спасибіг.

Свій.

ЛИСТОПАДОВІ СВЯТА В ПІТСБУРЩИНІ.

Embрідж, Па.

Українська греко-католицька парохія з усіми товариствами, що гуртуються біля неї, як У. Н. С. в. 161, Провидіння в. 121, Сестрицтво Апостольства Молитви, дружня ч. 45,діточа парохіяльна школа, церковний хор, Горожанський Клюб, імени Юрія Вашингтона і Школа Танків Василя Авраменка, влаштували в неділю, дня 12. листопада м. р., Святочний Концерт на память 15-ліття воскресення Української Держави в Галичині, получений з протестом проти звірського вимордування совітською владою міліонів Українців на Великій Україні.

Концерт під проводом професора-дірігента Стефана Ягели почався точно в год. 4. по обіді в обширній сали Сеніор Гайс Скул з величавою і добірною програмою при великім здвизі майже виключно місцевої української публики.

Виступи обидвох хорів, церковного і діточого і смичкової орхестри, запрошеної з університету Дукейн з Пітсбурґа перепліталися промовами. Головним бесідником був інж. Володимир Малевич, заступник предсідника У. Н. Союза. В своїй більше як півгодинній промові п. інжинір представив в живих образах відновлення на галицькій землі української держави, тяжку боротьбу за її вдержання, її упадок і страшні знущання жорстоких окупантів. Троха довше спинився бесідник над описом того, як моковська большевицька влада штучним голодом виставила на пекольні муки голоду і голодову смерть близько десять міліонів українських душ на Великій Україні. Такої жорстокости і в таких неімовірно великих розмірах не допускалися і найдикші народи. Бесідник огненними словами завзивав до однодушного грімкого протесту проти такого нечуваного сатанічного вимордовування Українців московсько - татарсько - жидівською совітською владою. Він пророчим голосом закликав всіх Українців до єдности, згоди і одностайного фронту проти наступу совітів і їх спільників-окупантів українських земель на загладу українського народу з лиця землі. Ця промова, досконала своїм змістом, зробила велике враження на слухачів і була винагороджена частими і ряснимл оплесками.

По анґлійськи промовляли коротко посадник міста П. Дж. Кал, посол до леґіслятури в Гарісбурзі, Юджін Капуто і професор високої школи, В. Бенкерт. Всі вони висловили своє сердечне і живе співчуття зі змаганнями українського народу і заохочували до єдности і витревалости в заходах і боротьбі за його кращу долю.

Резолюцію протесту прочитав по анґлійськи член парохії п. Іван Савчишин, абсольвент виділу економіки в університеті в Атенс, Огайо, котру уряд парохії підписав і негайно вислав на руки президента і державного секретаря у Вашингтоні.

С. С. Пітсбурґ, Па.

В неділю, дня 19-го листопада, в год. 7-мій вечером, почалося відсвяткування 15-ліття віднови Української Держави в Галичині концертом дітей парохіяльної школи в просторій салі української греко-католицької церкви.

Виступи дітей складалися зі співів хорових і сольових, гарних вправ, ігор, танків і деклямацій. Святочну промову виголосив із запалом п. інжинір Володимир Малевич, заступник предсідника У. Н. Союза. Він представив в дуже приступний і цікавий спосіб геройський зрив нашого народу до волі у своїй власній державі. Описав пізніші невдачі і нинішню тяжку неволю під окупацією Польщі і червоної Москви. Довше спинився промовець над нечуваним голодом, спричиненим політикою червоної диктатури на Україні. Внаслідок того голоду поповерх 5 міліонів Українців згинули останнього року страшною смертю, а близько 9 міліонів покинули Україну. Такою політикою московська большевицька влада у скорому часі зітре з лиця землі український нарід на Україні і на його місце поселить московських кольоністів. Свою бесіду, котра зробила на слухачів глибоке враження, закінчив п. інжинір висловленням сильної надії, що діявольські затії московських большевиків не вдадуться, і що український нарід у своїй кровавій боротьбі за волю таки вкінці вийде побідником. Промовляли ще о. Михайло Кіндій, місцевий парох, і о. М. Копачук, котрий подав кілька подій з того часу, коли в Галичині була вільна українська держава.

Цей концерт, котрому прислухувалася битком набита простора парохіяльна саля, своєю багатою, добірною і цікавою програмою, виконаною під проводом Сестер-учительок, довго останеться в памяти участників.

Ґленвуд, Па.

В неділю, дня 26. листопада 1933, в год. 3-тій пополудні, відсвяткувала місцева українська громада память Листопадових Днів концертом у міському театрі в сусідній місцевости Гейзелвуд, Па. Концерт дали і виконали діти місцевої парохіяльної школи під проводом Сестер Василіянок. На цьому концерті виступав з промовою місцевий парох о. Михайло Кіндій, а головним бесідником свята був інжинір Володимир Малевич. Хоч тут Українців не багато, то всеж таки цей концерт стягнув таке велике число, що театр був виповнений публикою.

Н. С. Пітсбурґ, Па.

Тої самої неділі вечером був Листопадовий Концерт і в українській греко-католицькій парохії на Норт Сайд, Пітсбурґ, у парохіяльній салі. Музичну часть програми виконав місцевий, добре вишколений церковний хор, під управою місцевого довголітнього вчителя і дірігента Івана Корбецького. Пан інжинір Володимир Малевич виголосив святочну промову з питомою красноріччивістю, котру зібрані приняли з великим зацікавленням і винагородили частими оплесками вдячности. На початку і при кінці промовляв о. Володимир Козоріз, довголітній місцевий парох. Концерт закінчився ухвалою резолюцій протесту проти большевицького поневолення й масового душогубства на Великій Україні і відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Тутешній.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА ЛЮДСЬКИЙ ОРҐАНІЗМ.

Алькоголь та його вплив на людський орґанізм становить одну з ділянок модерного знання. Відколи хемія почала відгравати важну ролю в повседневнім житті чоловіка, учені роблять досліди, які зміни заходять в людському орґанізмі по зужиттю алькоголю. В цій короткій статті про алькоголь та його вплив на людський орґанізм, порушую тільки загально ті зміни, які заходять у людському тілі по зужиттю певної скількости алькоголю.

Давніще не тільки хорі, але навіть лікарі уважали алькоголь дуже потрібним середником для людського тіла. Але цей погляд змінився, а модерні спостереження піддержують думку, що алькоголь впливає відємно на орґанізм. Цікаве те, що навіть у такій країні як Франція, в якій більша частина мешканців пє вино, появилося багато розвідок про алькоголізм і сухоти, звертаючи увагу, що сильний алькоголь (absinthe) є дуже важним початкуючим середником у витворі сухіт. Подібно у Німеччині критикують пиття алькоголю та звертають увагу на його небезпеку як початкуючого середника у витворі сухіт.

Вплив алькоголю на людський орґанізм залежить від трох обставин: як сильний є алькоголь, скільки його зужито за одним разом, та як скоро його зужито. Розділення алькоголю в людському орґанізмі не є однакове. Одні члени орґанізму абсорбують більше алькоголю, другі менше. Найбільшу скількість алькоголю абсорбує мозок, а по нім печінка. Причиною хитання і нерівноваги пяного чоловіка є частинне затроєння мозку. Причиною подвоєння образу у пяних людей є це, що мускулярний апарат ока є нарушений через вплив алькоголю і тому функціонує ненормально.

Алькоголь впливає теж дуже відємно на стовп хребетний, бо дає початок до нервових хоріб, як невральгії та невритис, а навіть у деяких випадках до паралїжу. Не кращий вплив має алькоголь на мускули людського тіла, бо під його впливом мускулярна сила зменшується. Найважніші мускули це мускули людського серця, без яких ритмічна функція серця була би неможливою.

Алькоголь має також відємний вплив на жили чоловіка. Кожний пияк по зужиттю алькоголю відчуває тепло. Це тепло є причиною напруження жил під впливом алькоголю, що легко запримітити, бо лице пяного чоловіка червоніє. В нормальному стані певні члени нервового устрою реґулюють продукцію горячі в людському тілі, але під впливом алькоголю ті члени є частинно спаралїжовані, тому тіло видає горяч без контролі. Шлунок, який є відбираючим членом поживи, функціонує під впливом алькоголю неправильно і спричинює біль шлунка та брак апетиту.

Багато вчених ствердили, що алькоголь це отруя. Німецький професор д-р Адольф фон Шрімпел, диреґтор медичної клініки в Берліні, сказав: „Алькоголічне затроєння є одною з причин у витворі ріжних хоріб". А американський учений, д-р В. А. Бастедо, професор медицини в Колюмбійськім університеті в Ню Йорку, в третім виданні його "Materia Medica" в 1932 р. говорить так: „Алькоголь має хемічну атракцію сполуки з водою і є в силі зміняти протеїну (потрібний складник поживи, який одержуємо з рослин і звірят) та змагає до подражнення і знищення клітин. Алькоголь це загальна отруя людського орґанізму".

Василь Іванило,
Дубюк, Айова.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ

СВ. НИКОЛАЙ В АМЕРИЦІ, написав Т. Б. Яворський, осіб 11. В 5-ох явах і в одній відслоні	15 ц.
ОЛЕНКА, діточа песа на 3 дії. Матвієнко. 9 осіб	25 ц.
ЧЕРЕЗ ФАЙКУ, сценічна картина в 4 відслонах. 7 осіб	25 ц.
МАЛАНКА, сценка на 1 дію для діточого виступу, написана на тлі народ. переказу. М. Дашкевич. 9 осіб	10 ц.
ЗЛИДНІ. О. Олесь. Казка в 4 картинах	20 ц.
МИКИТА КОЖУМЯКА. О. Олесь. Казка в 4 картинах	15 ц.
ВЕРЕДЛИВА ПРИНЦЕСА, песа на 3 дії, 12 осіб	15 ц.
ОДНОЇ НОЧІ, образок на 1 дію, А. Животко. 5 осіб	10 ц.
ТАРАСІВ ДЕНЬ, сценка для діточого театру в одній відслоні. 11 осіб	20 ц.
ПОЖАЛУВАЛА ЗА ПІЗНО, сценічна картина в одній відслоні, 7 осіб	15 ц.
СОЛОМЯНИЙ БИЧОК, казка-песа на чотири дії, осіб 6	15 ц.
МАТИ, сценічний образець на дві дії. В. Жуковецька. Осіб 5	15 ц.
ВЕСНА, написав Д. Марчишин. Осіб 9 і гурт	20 ц.
ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ, сценічний образок в однім акті. А. Полянський	15 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях	15 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії	20 ц.
СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на 2 дії зі співами та хороводами	25 ц.
ПІДКЛАДЕНЬ, песа-казка на 2 дії	15 ц.
ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІФ, драмована казка в 5-ох діях	10 ц.
СОН МІСЯЧНОЇ НОЧИ, пластова гра в 5-ох діях	25 ц.
ЧАРІВНИЙ КАМІНЕЦЬ, песа-казка для дітей в 3-ох діях	15 ц.
ТАРАС У ДЯКА, сценічна картина в 2-ох діях із життя Т. Шевченка	15 ц.
РИЦАР ЛЕСЬ, сценічна картина з піснями	15 ц.
ВІНОК НА МОГИЛУ, діточа сцена в 2 відслонах, Т. Шевченка	10 ц.
БУНТ ЛЯЛЬОК, фантастична комедія в трох діях зі співами і танцями	15 ц.
СЕРЕД АНГЕЛІВ, сценічна картина в піснях	25 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії. М. Підгірянка	25 ц.
СВЯТА ГОСТИНА, сценічний образ у двох відслонах. М. Курцеба	20 ц.
Партитура до Святої Гостини	40 ц.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що на річнім мітінгу 31 грудня, потверджено старий уряд на 1934 рік. Місячний мітінг відбудеться в неділю, 14 січня. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Микола Задерецький, пр.; Осип Запоточний, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Бр. Пресв. Тройці, від. 203, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в пятницю, 12 січня, в гали церковній, бо в суботу неможливо. Проситься членів прибути, бо буде звіт контролі, присяга нового уряду і важна справа, котру мусимо залагодити. — Іван Малик, предс.; Стефан Глушко, кас.; Дм. Сенюта, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 січня, точно в годині 6 ввечір, під ч. 6035 Елмвуд Еве. Присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі довгують, а не мають звідки заплатити довгу, зволять виміняти свої грамоти і затягнути позичку на заплачення довгу, бо в противнім разі будуть суспендовані. Рівнож за діти треба вирівнати за минулий рік. Члени котрі змінили свої грамоти, нехай прийдуть взяти собі свої нові грамоти. Уряд на 1934 вибрано як слідує: Теодор Яцік, предс.; Андрій Стрижак, заст.; Семен Староста, кас.; Василь Волчанський, заст.; Михайло Черкас, секр.; Ігнац Розенбан, заст.; Антін Пашук, Федор Мельничук і Йосиф Багінський, контр. комісія; Юрій Гасюк, Семен Михальчук і Прокіп Захарій, опікуни хорих. — Мих. Черкас, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу вибрано отсей уряд на 1934 рік: Д. Мішанець, предс.; Гр. Непорадний, заст.; Г. Підскальний, секр.; І. Скробач мол., заст.; М. Луцишин, кас.; Т. Челядин, заст.; М. Сеник і І. Мішанець, контрольори; П. Пилипів і А. Непорадний, дозорці хорих; І. Адамів, капітан; І. Скробач ст., дверник; М. Луцишин, господар галі. Звертаємо увагу місцевих і позамісцевих членів на слідуючі ухвали: змінено в статуті параграф 19 в той спосіб, що запомогу стято до половини. Довгуючий член до фонду галі, як не заплатить цего довгу, то вразі слабости цей довг буде стягнений з хорої запомоги. Товариство не буде вплачувати вкладок до У. Н. С. за членів більше, як один місяць. Хто не хоче бути суспендований, нехай платить вкладки кождого місяця і на час, то є найдальше до 20-го. Слідуючий мітінг відбудеться 14 січня, на котрий проситься всіх членів прибути. — Г. Підскальний, секр.

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. Тов. Любов, від. 143, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 14 січня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Всіх членів проситься прибути на мітінг, а довгуючих вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Дмитро Вусатий, предс.; Юрій Кольба, кас.; Павло Ландяк, секр.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 330, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 14 січня, в годині 2-ій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься членів явитись, бо є важні справи. Пригадується позамісцевим членам, що на річнім мітінгу ухвалено відбувати мітінги в другу неділю по першім. Уряд на 1934 рік є: Михайло Русин, предс.; Максим Копанишин, заст.; Микола Паламар, секр.; Іван Данишин, заст.; Михайло Басій, кас.; Н. Гавдида, заст.; В. Петрошек і Ф. Скибінський, контрольори; Іван Драбич, опікун хорих. — Мик. Паламар, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 3, подає до відома, що уряд на 1934 рік є слідуючий: В. Грега предс.; М. Фицула, заст.; М. Голубець, секр.; С. Каша, заст.; М. Корнас, кас.; І. Павлик, заст.; Мик. Барна, В. Мазурик і Н. Чаплик, доз. хорих; Г. Минта, Василь Тулевич і Іван Павлик, контрольори. Слідуючий мітінг відбудеться в четвер, 11 січня, в годині 7.30 ввечір. Адреса секретаря: Мих. Голубець, 611 Cameron Pl., Elizabeth, N. J.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінгу 10 грудня вибрано уряд на 1934 рік як слідує: Семен Свиредюк, предс.; Олекса Слободян, заст.; Теодор Гречкосій, кас.; Теодор Нітка, заст.; Олекса Гадз, секр.; Михайло Кізлик, заст.; Михайло Павелко і Василь Чуйко, контрольори; Захарій Фицик і Олекса Слободян, хоружні; Теодор Боднар, дверник. Мітінги будуть відбуватись завсіди в другу неділю по першім. Проситься всіх членів, щоб явились на слідуючий мітінг 14 січня, точно в 2-гій годині в У. Н. Домі, 208 Канал ул. — Олекса Гадз, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 11-го січня, точно в годині 8-мій ввечір. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є багато справ до полагодження. Новowибрані урядники мусять явитись на зборах. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Контрольна комісія здасть справоздання за минувший рік. Вибрано слідуючий уряд на 1934 рік: Н. Кучмій, предс.; В. Гурянський, секр.; М. Гримарчук, кас.; А. Петрів, П. Ладовський, Ст. Івашків, контр. комісія; Д. Гой, О. Яськів, Л. Олійник, надз. хорих; О. Луців, Д. Братусь, начальники стягу; К. Білецький, В. Іванців, прапорчики; Н. Дорофей, І. Романів, господарі. Уряд до товариського дому вибрано на 1934 рік: П. Ковтун, менаджер; Я. Пригода, секр.; Н. Кубарич, кас.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє всіх членів, що на мітінгу 9. грудня вибрано на 1934 рік слідуючий уряд: Г. Райнгардт, предс.; В. Наконечний, заст.; Г. Монастирський, кас.; П. Рій, заст.; М. Кость, секр.; Т. Соколовський, заст.; О. Савіцький і Д. Карадюз, надз. хорих; С. Торбин і Г. Юрків, контрольори; Д. Окрепкий, господар мастку; С. Августин, дверник. Слідуючий мітінг відбудеться в суботу, 13 січня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 35 Варен ул. Обовязком є кождого члена бути на тім мітінгу. — Дмитро Фостик, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 220, подає до відома всім членам, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1934 рік: Василь Саган, предс.; Гр. Гаврилюк, заст.; Петро Блідий, кас.; Дм. Гіжовський, секр. прот.; Гр. Гарасим, секр. фін.; Мітінги будуть відбуватися кождого місяця в другу суботу по першім, в гали парохіяльній, 4950 Савт Полайна ул. Цього місяця мітінг відбудеться в суботу, 13 січня, в годині 7.30 ввечір. Обовязком є кождого члена явитись на означений час і платити свої місячні членські вкладки регулярно. Тому що на цім мітінгу буде кілька важних справ до полагодження, проситься всіх членів прийти. Вразі нещасного випадку каліцтва або недуги, проситься звертатись на адресу секретаря: Гр. Гарасим, 3111 W. 54th Pl., Chicago, Ill.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14 січня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів прибути на ці збори і вирівнати свої вкладки. Уряд на 1934 рік вибрано як слідує: Григорій Кісіль, предс.; Михайло Федорчак, заст.; Михайло Савчак, кас.; Антін Федорович, заст.; Григорій Стефанек, фін. секр.; Тимко Кальмук, заст.; Тома Федорчак, Михайло Лещишин і Павло Коваль, контр. комісія; Михайло Матіїшин, Йосиф Клипка, Микола Сеник і Андрій Іваночко, надз. хорих; на Бруклин: Іван Палаик, Іван Семенчук; східна часть міста: Микола Голдер; листоноші: Максим Кунь, Стефан Пелех і Дмитро Загута; на схід: Теодор Оліяр. Прапорчики: Григорій Кальницький і Дмитро Грабський. — Тимко Кальмук, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх членів, що місячні і річні збори відбудуться в неділю, 14 січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс ул. Обовязком є всіх членів прийти на збори і вибрати уряд на 1934 рік, вислухати справоздань урядників. Члени, котрі змінили грамоти, позичили гроші, як не повідбирають цего місяця і не залагодять свої потреби як слід, то будуть суспендовані. — Тимко Кривоняз, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до обговорення, як також буде справоздання уряду, контр. комісії і надзирателів хорих та вибір уряду на 1934 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг як також за діти. Член, котрий хоче перейти на новий рід обезпечення, зволить принести свою стару грамоту на збори. — Іван Кухта, предс.; Йосиф Биць, кас.; Іван Сподар, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, дає до відома всім своїм членам, що на річнім мітінгу 1 січня вибрано уряд на 1934 рік як слідує: Юрій Гірняк, предс.; М. Притуляк, заст.; Микола Бусько, секр.; І. Попович, заст.; Дм. Дорош, кас.; В. Форемний, заст.; Дм. Шмагала, Іван Ільків і Д. Країло, контрольори. Слідуючий місячний мітінг відбудеться в неділю, 14 січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калич ул. Тому що це буде наш новий рік, то дискусій жадних не буде, тільки збірка вкладок. — Микола Бусько, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 січня, в гали Укр. Хати, 2240 Грейдінг ул., в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на ці збори, де старі урядники здадуть своє справоздання за минулий рік. Також буде справоздання контр. комісії і опікунів хорих та інші важні справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо Товариство за них платити дальше не може. До уряду на 1934 рік увійшли слідуючі: Іван Заблоцький, предс.; Вол. Туркевич, заст.; М. Кулинич, рек. сек.; Вол. Крушельницький, заст.; Іван Курчак, фін. секр.; Еміл Заблоцький, заст.; М. Бабій, кас.; Н. Машталяр, заст.; Н. Тиро, М. Чубка і Ант. Гладчун, контр. комісія; Марія Гох, Кат. Скат, М. Шаран і Я. Морозовський, опікуни хорих; Ю. Крук і П. Турецький, прапорчики. Адреса секр.: 8630 Lumpkin St. — М. Кулинич, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ЗІ СЕЛА ХУТАР, ПОВІТ СКОЛЄ, ЗАХІДНЯ УКРАЇНА.

Підписаний одержав такий лист:

Хутар, 27/XI. 1933 р.

Вп. п. Тренич і Ви дорогі Земляки, заморські Браття! Ваш цінний лист з дня 22 жовтня 1933 р. ми одержали і за нього складаємо Вам, дорогі Браття зза моря, щиру подяку, бо Ви, дорогі Земляки, вже самим листом багато нам добра зробили, бо підтримали нас на дусі й додали нам віри для осягнення нашої цілі.

Дорогі Земляки! Ви питаєте нас, чи ми збудували Читальняний Дім. Отже цілий час ми старалися всіми способами розпочати будову, однак безуспішно. Чому? Відповідь коротка: ми забідні. Посідаємо замалий фонд. А фондів треба, бо треба купити площу під будову і поставити огнетревалий дах. Зібрати якусь суму між нашими людьми в теперішних часах узагалі не можливо. Тут у цім короткім листі годі Вам описати цю нужду, в котрій ми тепер знаходимося. Держава не лише що не дбає про нас, а навпаки, переслідує нас на кождім кроці, розвязує всілякі українські товариства, як „Соколи", „Просвіти", замикає українські школи й перемінює їх на польські, де переробляє наші діти на правдивих Поляків. Нам навіть не вільно сказати, що ми Українці. Всі польські закони є проти нас. Нас нищать на кожнім кроці: морально, матеріяльно і фізично.

Отже ми не можемо сидіти з заложеними руками й приглядатися, як Польща нас поступенно винищує. Ми мусимо з тим боротися. Сьогодня діти, що виходять з польської школи, виховані в польськім дусі. Ми мусимо поза школою освідомлювати їх, бо інакше вони для нас пропалиб. Для нашої праці потрібно нам власного дому. В нас є громадський дім, який був збудований на приміщення читальні. Зпочатку ми в нім примістились. Та згодом уряд нас відтам викинув.

Тішимося дуже, що Ви належите до тої громади людей на еміграції, котрі не забувають за свій рідний край, за свою націю.

Свого часу ми зверталися за поміччю до наших емігрантів в Америці. Але до цього часу на наш заклик, Ви перші відозвалися й маємо надію, що справі не закинете і нас по своїй змозі підпоможете.

Дорогі Земляки! Ми знаємо, що і Вам докучає нужда, сьогочасна криза. Знаємо, що і Вам не легко живеться в теперішніх тяжких часах, що й Ви там на далекій чужині не пануєте. Однак якщо можете хоч дрібними датками підпомогти нас, то велике нам добро зробите. Бо хто в біді дає, той двічі дає. Ми невимовно втішилися, довідавшись з Вашого листа, що Ви вже розпочали збірку. Тішимося, що у Вашім серцю не згасла любов до рідної Української Землі й до Українського Народу. Дай нам, Боже, всім діждатися власної волі й кращої долі для нашого українського народу. Дай Вам, Боже, в добрім здоровлю дочекати тої хвилі, коли буде наш нарід сам панувати на своїй землі, котру тепер використовують вороги, окупанти, а тоді то наші люди не будуть потребувати виїжджати в далекі краї на зарібки, бо знайдуть їх у своїм рідним краю.

Кінчимо й здоровимо. І засилаємо щирий привіт нашим Землякам заморем. Не вмре, не пропаде Слава України! А ворогам прийде конець на наших землях.

Просимо слати жертви через "Обєднання" для Читальняного Комітету в Хутари, Західня Україна.

Підписали:

о. Д. Йосифович, гол. читальні „Просвіти"; **Федір Івашків**, заст. гол.; **Іван Арендар**, секр.; **Йосиф Курнеба**, касієр.

Прошу Земляків зі села Хутар не забувати за те письмо й поперти добру справу в рідним краю, у рідним селі.

Трофим Тренич,
Фраквіл, Па.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК.

Збірка на Народний Дім у Лозівці, повіт Збараж.

На будову Українського Народного Дому в селі Лозівка, збаразького повіту, зложили жертви: по 10 дол.: Павло Гриневич, Григорій Гевусь, Панас Малірега, Петро Корній, Михайло Войткович; по 5 дол.: Володимир Вибудовський; по 3 дол.: Микола Богай; по 2 дол.: Теодора Гриневич, Лука Турчин, Володимир Мостовий, Павло Рибачок, Володимир Адамович; по 1 дол.: Стефан Комаранець, Іван Кузик, Анна Лукіян, Стефан Гевусь, Іван Семчук, Іван Загородний, Пилип Лукіян, Теодор Мороз, Іван Вегера, Ілія Лукіян, Данило Wацелюх, Анна Кацевал, Андрій Кучма, Павло Диць, Андрій Самотіс, Микита Ділай, Григорій Адамович, Михайло Зафігурний, Теодор Білик, Микола Микитюк, Текля Микитюк, Михайло Мамрега, Василь Литвин; по 50 центів: Текля Ткачук, Іван Конічковський, Марія Радзіх, Павло Кливанчук, Володимир Даймонт, Стефа Олещук, Ярослав Гевко, Стефан Хомик, Семен Корбан, Гнат Крисоватий; по 25 цнт.: Михайло Перейма, Теодор Пархін. Разом усіх грошей зібрано в сумі $96.50. Вислано до комітету будови Народного Дому в Лозівці $90 на руки Василя Корнія.

Цікаво булоб знати, чи односельчани зі стейтів поможуть тій важній справі? Наш комітет у Монтреалі продовжує збірку далі.

Петро Корній, секр.

ЗБУДІМ ДРІМУЧУ ПОЛІТИЧНУ СИЛУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В ШІКАГО І КУК КАВНТІ.

Перший БАЛЬ Української Демократичної Центральної Організації Кук Кавнті, в суботу вечером, дня 13. січня, 1934, корнер 93 і Вудлон Евню (1200 Іст 93). Дохід іде на утворення каси Організації. Екзекутива Центральної Організації запрошує все членство горожанських клюбів з Борнсайд, Бріджпорт, Вест Пулмен, Гегевіч, Генсон Парк, Елмвуд Парк, Ірі, Келумет Сіті, Оклей, Полайна, Пулмен, Савт Шікаго, Сісеро. **Н. Цьвян,** голова Екзекутиви; **Т. Пелех,** касієр; **Вм. Шуль,** секр. 8

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЄТЬСЯ:

Хтоби знав точну адресу п. **Матвія Кущака,** або він сам хай ласкаво подасть підписаному. В липні 1931 року мешкав в Гартфорд і там похоронив свою дружину. Дякую. 7-8

— **REV. Alex. Prystay,**
123 Park St., New Haven, Conn.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(21)

Еспанець Міранда, держачи сильно за руку малу Уггу, йшов темним лісом яких 20 миль від місця, де знаходився Тарзан. Він цілий дрижав від реву львів, що розлягався громом по пралісі. Дочка чарівника чула, як тіло великана дрижало, та відверталася від нього з погордою. „Ти не річний чорт!" — вона сказала. „Ти боїшся. Ти навіть не Тарзан, бо мій батько говорив мені, що Тарзан не боїться нічого".

„Пусти мене", вона кричала, „хай я вилізу на дерево. Лише трус може тут стояти, дрижачи зі страху, поки його лев зїсть. Ходім!" Вона пробувала вирватися з його сильної руки. „Мовчи!" — він шепнув. „Хочеш звабити звірів на нас?" Він схилився, підняв її та поміг вдертися на нижчі галузи дерева. Потім, як вона вже була безпечна на дереві, він легко вдерся за нею та сів коло неї.

За одну хвилину, як вони безпечно розсілися на галузах, під деревом зявився лев Нума. Він ходив довкола, поревуючи собі, аж ліс гудів. Виснажені з сил, вони добре заснули й зісунулися з дерева, аж як зійшло сонце. Угга хотіла ще спати, сподіваючися, що вороги Обібі їх здожену́ть. Але Міранда якраз цього боявся. Він хотів бути якнайдальше від начальника чорних людоїдів. Він загубився в лісі зовсім і не знав, як йому йти, щоби добитися до берега моря.

Та наразі не за це він думав, а за те, як не попасти в руки Обібі, ватажка канібалів. Він рішився йти на північ, шукати притім дороги на захід. Він сподівався добитись остаточно до села приязних тубильців, які йому поможуть знайти дорогу до побережа моря. І так обоє посувалися вперед досить скоро. Їх дорога вела здовж східного краю Великого Тернового Ліса.